

Min samtalspartner, Christer Andersson, specialist i allmänmedicin och verksamhetschef för Bergsjöns Vårdcentral, skickade mig följande tänkvärda ord. Den övergripande frågan handlar om: Vad kan vi lära oss av det som inträffade och som nu drabbar oss med full kraft.

Det första frågan han väcker är hur vi skall förbättra pandemiberedskapen. Han framhäver att vi borde lära oss av dem som klarade krisen bäst: Det vill säga Sydkorea, Singapore och Taiwan.

Han berättar vidare för mig att regionerna i Sverige nyligen beslutade att vi inte behöver några beredskapslager inför en pandemi. Budskapet var att vi köper det vi behöver när vi ser att en pandemi är på gång. Det visade sig emellertid att denna strategi var felaktig. Sanningen är att i dagsläget är det utomordentligt svårt att snabbt få tillgång till skyddsutrustning och andra i sammanhanget nödvändiga sjukvårdsmaterial.

Den avgörande frågan är: Hur kan samhället förbereda sig för att effektivt ta hand om ett pandemihot utan att ta till nödlösningen att stänga ned hela samhället?

Christer Andersson lyfter också fram vikten av att Kina tar ansvar och förändrar sitt sätt att förhålla sig till djurhållning. Vi kan inte förneka att under de senaste decennierna härstammar en oproportionerlig andel av nya virussjukdomar från Kina. Vi känner också till att det finns ett förhållande mellan ett enskilt lands djurhållning och uppkomsten av nya virussjukdomar.

Han, liksom flera andra bedömare, tror att sättet på vilket vårt land och övriga länder ekonomiskt har stängt ned kommer att få förödande konsekvenser. Och att dessa möjligen kan bli än värre än själva pandemin. Han lägger till, som en omdömesgill läkare; lite beroende på hur man ser på saken förstås.

Min bedömning är att en väsentlig aspekt av krisen handlar om att det inte är uppenbart – omedvetet och medvetet – att skilja på en ekonomisk kris och en kris i hälsosystemet; att dö ekonomiskt och att dö fysiskt, att inte ha livskraft, att inte ha tilltro till den kommande tiden, att inte vilja *investera* i framtiden. Dessa kategorier – att inte ha livskraft, att inte ha tilltro till framtiden, att inte vilja investera – är transcendentala kategorier och överskrider det specifika. Orden kan göra oss rädda, skräckfyllda och förstelnade. Precis som det går att finna *Ord som befriar*. Vi behöver sanningsenliga ord som får oss att andas frisk luft även då det är kvavt.

Per Magnus Johansson 24 mars 2020